

LIBRIS

We know
books

ROMÂNIA

Impresii, lumină și culoare. *Impressions, Light and Colour*

Florin Andreescu
Ad **LIBRI**

IBRIS

We know
books

ROMÂNIA

Impresii, lumină și culoare

România este o țară europeană atât prin poziția geografică, cât și prin cultură și valori. Diversitatea atracțiilor sale, de la natura spectaculoasă și fauna sălbatică bogată la monumentele de arhitectură, mărturiile ale unei istorii tumultuoase, o transformă într-o destinație turistică fabuloasă.

Cu un relief care se desfășoară în trepte de la înălțimile Carpaților la Marea Neagră, România deține o listă nesfârșită de frumuseți naturale.

O treime din suprafața țării este formată din munți. Mai mult de jumătate din lanțul de circa 1 700 km al Carpaților se află în țara noastră, formând un mozaic de creste golașe, versanți împădușiți, pajiști, văi, defileuri și chei sălbatice. Făgărașul uimește cu cele opt vârfuri ale sale de peste 2 500 m, așezate ca dinții unui fierăstrău. Piatra Craiului impresionează prin piscurile semețe, pervazurile amețitoare și pânzele de grohotiș. Obcinele Bucovinei încântă prin pătura țesută din păduri și poieni nesfârșite, iar Munții Retezat, primul parc național al României, cucerește prin relieful de tipic glaciar în care cresc peste 1 100 de specii de plante, dintre care 90 endemice. Și enumerarea poate continua, pentru că fiecare munte are comorile, frumusețea și poveștile sale. Sute de trasee marcate urcă pe cele mai înalte vârfuri, străbat păduri și peisaje pastorale de rară frumusețe și conduc la stâncării sculptate în calcar și peșteri de lungimi impresionante (Peștera Vântului, 50 km), formate în sare (Peștera Șase lezi), care ascund ghețari (Scărișoara), râuri subterane (Cetățile Ponorului) sau picturi rupestre (Coliboaia). Oriunde ați merge în Carpați veți descoperi cascade care se prăbușesc spectaculos peste praguri lustruite

de stâncă și lacuri cu apă cristalină, în culori variind de la verde smarald (Lacul Vulturilor, Munții Siriu) la albastru (Lacul Bucura, Retezat), turcoaz (Ochiul Beilului, Munții Aninei) și roșu (Lacul Roșu, Hășmașul Mare), risipite printre pășuni alpine, cuibărite printre stânci sau ascunse prin păduri. Lacul glaciar lezer, din Munții Rodnei, are, văzut de sus, forma României. Lacul Bălea, situat la 2 034 m altitudine, în mijlocul unei superbe regiuni montane, este accesibil de pe Transfăgărășan, unul dintre cele mai frumoase și spectaculoase drumuri din lume.

În multe regiuni de pe continentul european pădurile au dispărut în totalitate. România mai are însă păduri întinse, unele seculare și virgine, în care natura se prezintă în forma sa pură, oferind un spectacol extraordinar. Adăpostul unor ecosisteme complexe, rezultat al unei evoluții naturale de mii de ani, 24 000 hectare din pădurile virgine de fag din Carpații României, din opt zone distincte – Izvoarele Nerei, Cheile Nerei-Beușnița, Domogled-Valea Cernei, Cozia, Codrul Secular Șinca, Groșii Țibleșului, Codrii Seculari Strîmbu-Băiuț și Codrul Secular Slătioara –, au fost incluse în 2017 în Patrimoniul Mondial UNESCO.

Peisajele variate constituie habitat pentru peste 33 000 de specii de animale. În pădurile din Carpați și Subcarpați trăiesc 40% din speciile de mamifere de pe continent, inclusiv cea mai mare populație de carnivore mari din Europa. Dar pădurile virgine din România sunt nu doar un tezaur valoros, de gene, specii și ecosisteme reprezentative, ci și o lecție vie, rezultatul a milioane de ani de evoluție și o parte din istoria și identitatea noastră culturală.

Alături de păduri, altă depozitară a unei biodiversități extraordinare este Delta Dunării, cu suprafața de 5 800 de km² (circa 82% în România, restul în Ucraina) – un mozaic de brațe, canale, lacuri, ghioluri, grinduri, insule, întinderi nesfârșite de stufăriș și păduri subtropicale –, creată în circa 10 000 de ani de fluviul Dunărea (2 850 km) la vărsarea în Marea Neagră. Una dintre cele mai întinse rezervații de ținuturi umede și paradis al păsărilor de apă, Delta Dunării figurează pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Situația sa la jumătatea distanței dintre Polul Nord și Ecuator, la confluența mai multor zone climatice, a favorizat diversificarea extraordinară a plantelor (2 994 de taxoni). Stuful ocupă circa 200 000 de hectare din suprafața Deltei și reprezintă un prețios habitat, la fel și stepele nisipoase, dunele, zăvoaiele cu sălcii și plopi, pădurile de stejar peduncular și cele de frasin de baltă sau pufos, precum și mlaștinile de la limita lacurilor, acoperite de covoaie dense de plante submerse ori cu frunze plutitoare, precum iarba broaștei și nuferii albi și galbeni. Printre cele mai mari zone umede din lume, Delta Dunării este paradis al păsărilor de apă. Situată pe traseul a nu mai puțin de cinci rute de migrație ale păsărilor din Europa, Asia și Africa și beneficiind de factori climatici favorabili și diversitatea condițiilor de viață, Delta oferă adăpost pentru 365 de specii de păsări, ceea ce reprezintă aproximativ 81% din avifauna României și 50% din speciile de păsări din Europa.

Diversă și cel puțin la fel de interesantă ca peisajul țării noastre este lumea satului. În ciuda industrializării și urbanizării, habitatul rural, anumite meșteșuguri arhaice, precum prelucrarea lemnului, confecționarea cergilor și a portului tradițional, olăritul și încondeierea ouălor de Paște, dar și datini cândva cu o puternică încărcătură magico-mistică nu au fost uitate.

În una dintre cele mai autentice zone rurale, Oltenia, se perpetuează de sute de ani meșteșuguri tradiționale precum ceramica și olăritul (Glagova, Slătioara și Horezu), țesutul covoarelor, cioplitul și sculptatul lemnului (Vaideeni, Polovraci). Dincolo de Carpați se află Mărginimea Sibiului, vechi așezări reprezentative pentru civilizația pastorală românească. Deși arhitectura tradițională tinde să dispară, construcțiile moder-

ne înlocuindu-le pe cele vechi, mărginenii se ocupă și azi cu păstoritul și prepararea brânzei, după rânduielile din bătrâni, și sunt încă atașați de obiceiurile lor și de portul popular alb-negru pe care îl îmbracă mândri în zile de sărbătoare. Și mocanii din Țara Moșilor au rămas fideli tradițiilor și ocupațiilor lor. Satele lor cu case vechi din bârne, cocoțate pe postamente, și cu acoperișul țuguat din șindrilă sunt risipite în preajma bisericilor de lemn, la fel de frumoase în simplitatea lor ca cele din Maramureș. În aceste locuri în care meșteșugul dulgheriei s-a transmis din tată în fiu, lemnul prinde numeroase forme, de la șindrilă și vase la fluier și tulnicele care astăzi mai sunt folosite doar pentru a chema în zori moșii la Târgul de Fete de pe Muntele Găina.

Între dealurile și văile împădurite ale zonei de sud-est a Transilvaniei a supraviețuit unul dintre cele mai originale peisaje culturale ale Europei – satele care gravitează în jurul bisericilor-cetăți construite de sași începând cu secolul al XIII-lea. Șapte dintre acestea (Biertan, Călnic, Dârjiu, Prejmer, Saschiz, Valea Viilor și Viscri) au fost incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO.

Și multe sate din Maramureșul Istoric și-au conservat modul de viață, marcat de sărbători creștine și precreștine. În așezările de pe văile Mării, Cosăului, Izei și Vișeuului, datinile străvechi sunt respectate cu sfințenie, nu au fost uitate cântecele, dansurile, portul popular și mai ales meșteșugul cioplirii lemnului, pe care maramureșenii l-au ridicat la rang de artă atât în realizarea modestelor obiecte casnice, cât și a porților monumentale sculptate migălos, caselor tradiționale din bârne și bisericilor cu turle înalte și zvelte. Bisericile de lemn din Budești Josani, Desești, Bârsana, Poienile Izei, Ieud Deal, Șurdești, Plopiș și Rogoz se numără printre cele mai interesante monumente de arhitectură religioasă din lume, alături de cele din Bucovina (Arbore, Humor, Moldovița, Pătrăuți, Probota, Sf. Gheorghe din Suceava și Voroneț), toate monumente UNESCO. Datorită măiestriei compoziției, figurilor însufletește și eleganței culorilor, în perfectă armonie cu peisajul înconjurător, picturile care împodobesc pereții bisericilor

LBRIS

We know
books

LBRIS

We know
books

vechi din Bucovina sunt considerate apogeul artei medievale românești. Specialiștii sunt de părere că unele teme din programul iconografic se regăsesc doar aici, iar artiștii lor au fost formați la școli de pictură autohtone de mare valoare.

Meșteșugul cioplirii lemnului s-a păstrat și în mai multe sate din Bucovina, la fel și cel al modelării ceramicii negre (Marginea). În acest colț de țară a pătruns în ultimele decenii, ca și în alte zone, febra modernizării, aducând, din păcate, pe lângă facilități specifice vieții citadine și bulversarea sistemului de valori.

Peisajele diverse și spectaculoase, o cultura solidă, produs al unei istorii lungi și complicate, dar și oamenii, spontani, deschiși și primitivi, fac din România o țară care merită nu doar vizitată, ci și cunoscută.

O călătorie prin orașele românești – mai vechi sau mai noi, cosmopolite și dinamice sau, dimpotrivă, parcă încremenite în timp – garantează o multitudine de experiențe și impresii.

Bucureștiul este o aglomerare urbană versatilă, fiecare cartier, fiecare stradă oferind altă față. Aici sunt găzduite cele mai mari muzee din țară și o mulțime de evenimente culturale prestigioase, dar tot aici se află și cele mai grozave locuri de going out și de relaxare.

Situat la circa 180 km de București, la capătul unui lanț de stațiuni montane foarte cunoscute, Brașovul are un potențial turistic cel puțin la fel de mare ca cel al capitalei. Fortificațiile, și centrul medieval, închegat în jurul Bisericii Negre (XIV-XV) și Pieței Sfatului, amintesc timpurile în care aici se afla centrul meșteșugăresc și comercial al sașilor (saxoni) din Transilvania.

Coloniștii stabiliți în Transilvania începând cu secolul al XII-lea au întemeiat și Sighișoara, unul dintre cele mai reprezentative situri urbane medievale din Europa, precum și Sibiu, cu zidurile și turnurile sale, străzile înguste și șerpuite, bisericile gotice și baroce și casele cu acoperișuri din solzi de țigla, străpunse de lucarne lenticulare.

Cluj-Napoca nu se poate mândri cu o moștenire arhitectonică medievală la fel de consistentă ca a burgurilor săsești, dar este dinamic și avid de cultură, înscriindu-se în

topul centrelor universitare românești. Capitala de suflet a Transilvaniei rivalizează cu Iașiul la capitolul viață studențească. Deși perioada comunistă a schimbat radical țesătura Iașului, în acest oraș cu o istorie și o vocație culturală extraordinare, care a fost timp de aproape trei sute de ani capitala Moldovei, au supraviețuit câteva monumente vechi, precum superbul Palat al Culturii, în stil neogotic-flamboiant, și mănăstirile Sfinții Trei Ierarhi și Golia, din secolul al XVII-lea.

Transformări radicale au suferit în perioada comunistă și marile orașe din Oltenia, Muntenia și Dobrogea. Centrul Vechi al Craiovei, frumos renovat, păstrează o mostră din târgul înfloritor din epoca medievală, iar Constanța, prima așezare urbană atestată pe teritoriul României (secolul VI î.Hr.), a profitat de poziția sa centrală pe țărmul Mării Negre și a devenit cel mai important port al țării și centrul turismului estival.

Timișoara este occidentală nu numai prin așezare, ci și prin mentalitatea locuitorilor săi, care au reușit să depășească diferențele etnice și religioase și au făcut ca în 1989 acest oraș să fie primul din România liber de comunism. Arhitectura barocă, Secession și modernistă, eclecticismul cultural și spiritul său viu fac din capitala Banatului unul dintre cele mai frumoase orașe din România. O surpriză extraordinară oferă și Oradea, aflată la intersecția drumurilor comerciale dintre Est și Vest, dar și a influențelor culturale ale celor două zone. Cu numeroase clădiri monument în stil Secession și baroc, este o veritabilă „rezervație de arhitectură”.

Mai mari sau mai mici, dinamice și zgomotoase sau dimpotrivă, liniștite, cu aer istoric, boem sau provincial, orașele românești vă așteaptă să le descoperiți.

Spectacolul desăvârșit al naturii surprins din Carpați până în labirintul de lacuri și canale din Delta Dunării, silueta sobră a unei biserici maramureșene și frescele vii ale bisericilor din Moldova, orașele desprinse parcă din gravuri medievale și centrelor urbane moderne, debordând de energie, acestea sunt cele mai populare imagini ale României, dar reprezintă doar o mică parte din impresionanta colecție de amintiri fotografice pe care această țară le oferă celor care sunt dispuși să o cunoască.

LBRIS

We know
books

ROMANIA

Impressions, Light and Colour

Romania is a European country thanks not only to its geographical position, but also its culture and values. The diversity of Romania's attractions, from spectacular landscapes and rich fauna to architectural monuments that stand witness to the country's tumultuous history, recommend it as a wonderful holiday destination.

With its topography that rises in steps from the Black Sea to the summits of the Carpathian Mountains, Romania can boast an endless list of natural wonders.

A third of the country's area is mountainous. More than half of the 1,700-kilometre Carpathian chain lies in Romania, forming a mosaic of stark crests, forested slopes, meadows, valleys, ravines, and wild gorges. Făgăraş will overawe you with its sawtooth row of eight peaks that soar more than 2,500 metres. Piatra Craiului will stun you with its magnificent peaks, dizzying shelves, and expanses of scree. The Obcine of Bukowina will delight you with their patchwork of forests and endless glades. And the Retezat Mountains, Romania's first national park, will win your heart with their glacier-carved relief, which is home to more than 1,100 species of plant, ninety of them endemic. The list could go on, since every mountain has its own treasures, its own unique beauty and story. Hundreds of marked trails climb the highest peaks, crossing forests and bucolic landscapes of rare beauty, and lead to limestone rock formations and caves of startling length (such as the fifty-kilometre Cave of the Wind), some of them carved from salt (such as the Six Kids Cave), some of them concealing glaciers (Scărișoara), subterranean rivers (the Ponor Forts), or cave paintings (Coliboaia). Wherever you go in the Carpathians, you will discover waterfalls that cascade spectacularly over polished shelves of rock

and lakes of crystalline water, whose colours range from emerald green (Eagles Lake, Siriu Mountains) to blue (Bucura Lake, Retezat Mountains), turquoise (Eye of the Bey, Aninei Mountains) and red (Red Lake, Hășmașul Mare), dotted among alpine meadows, nestling among crags, or hidden in forests. The lezer glacier lake, in the Rodnei Mountains, has the same outline as Romania when viewed from above. Bilea Lake, situated at 2,034 metres above sea level, in the middle of a superb mountainous region, is accessible from the Transfăgărășan Highway, one of the most beautiful and spectacular roads in the world.

In many regions of Europe, forests have vanished completely. But Romania still has extensive forests, some of them virgin and centuries old, in which nature can be found in its purest state, presenting an extraordinary sight. Home to complex ecosystems, the result of thousands of years of natural evolution, the 24,000 hectares of virgin beech forest in Romania's Carpathians, forming eight separate areas – Izvoarele Nerei, Nerei-Beușnița Gorges, Domogled-Valea Cernei, Cozia, Șinca Ancient Forest, Groșii Țibleșului, Strîmbu-Băiuț Ancient Forests, Slătioara Ancient Forest – were declared UNESCO World Heritage Sites in 2017.

The varied landscapes provide a habitat for more than 33,000 species of animal. In the forests of the Carpathians and Sub-Carpathians live forty per cent of Europe's mammal species, including the continent's largest population of big carnivores.

Besides Romania's forests, another treasury of biodiversity is the Danube Delta, which stretches for 5,800 square kilometres (eighty-two per cent of which lies in Romania, the rest in Ukraine, a mosaic of channels, lakes, pools, sandbanks, islets, endless